

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 169

**İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik
Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına
İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2345)
ve Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2345 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi.....4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi6

• Dışişleri Komisyonu Raporu.....7

• Muhalefet Şerhi.....11

• Teklif Metni.....12

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin12

• Anlaşma Metni.....13

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 1475946 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan Kurtulmuş

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2345)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı, beraberinde yalnızca sermaye değil aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş imkânını da getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Ülkemiz müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer alması, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasındadır. Bu çerçevede, ülkemizde yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye girişinin özendirilebilmesi için yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu ilişkilerin gelişmesine yönelik potansiyele sahip olduğu düşünülen ülkelerle Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının imzalanmasına 1962 yılında başlanmıştır. Ülkemizin sermaye ihraç eder hale gelmesi ile bu süreç hızlandırılmıştır.

Bu itibarla 19 Temmuz 2023 tarihinde Abu Dabi’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın temel esasları aşağıda özetlenmiştir:

1. Anlaşmaya taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve yatırımlarla ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun şartları oluşturmak.

2. Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri’nde yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek.

3. Her iki ülkede taraf ülke yatırımcıları ile ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek.

4. Her iki ülkenin yatırımcılarının elde ettiği kârların ve diğer gelirlerin gecikme olmaksızın transfer edilmesini güvence altına almak.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören söz konusu Anlaşma ile iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken taraf ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

19 Temmuz 2023 tarihinde imzalanan söz konusu Anlaşma, iki ülke arasında 28 Eylül 2005 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın yerini alacaktır.

2023 yılında imzalanan Anlaşma, 2005 yılında imzalanmış olan Anlaşmadan temel olarak aşağıdaki noktalarda farklılıklar içermektedir:

1. Her iki ülkedeki yatırımcıların yatırımlarına tanınması öngörülen “adil ve hakkaniyete uygun muamele” ile “tam koruma ve güvenlik” kavramlarının kapsamını netleştiren yeni hükümler eklenmiştir.

2. Âkit taraflarca yatırımcılara tanınan “en çok gözetilen ulus muamelesi” ve “milli muamele” ilkelerinin uygulanmasına gayrimenkul edinimi bakımından istisna getirilerek gayrimenkul ediniminin her iki ülkenin kanun ve düzenlemelerine tabi olacağını belirten hüküm Anlaşmaya eklenmiştir.

3. Âkit tarafların kamu sağlığının korunması, sosyal hizmetler, kamu eğitimi, güvenlik, çevre, genel ahlak, tüketicinin korunması veya veri koruma gibi meşru politika hedeflerine ulaşmak için ülkelerinde düzenleme yapma hakkına sahip olduğu teyit edilmektedir.

4. Anlaşma hükümlerinin âkit tarafların temel güvenlik çıkarlarının korunması için gerekli gördüğü tedbirleri almasına engel olacak şekilde yorumlanmaması yönünde istisna hükmü eklenmiştir.

5. Anlaşmanın “Kamulaştırma ve Tazminat” başlıklı maddesine, sağlık, güvenlik ve çevre gibi halkın refahını ilgilendiren meşru hedeflerin korunması amacıyla düzenlenen ve uygulanan ayrımcı olmayan yasal önlemlerin, dolaylı kamulaştırma teşkil etmeyeceği yönünde hüküm dercedilmiştir.

6. Ev sahibi ülke ile diğer âkit taraf yatırımcısı arasında çıkabilecek yatırım uyuşmazlıklarının çözümü maddesinin kapsamı genişletilerek uyuşmazlıkların arabuluculuk ve tahkim yoluyla çözülmesi amacıyla yatırımcı tarafından ilgili mercilere sunulmasında izlenecek usul kuralları ayrıntılı olarak belirlenmiş ve tahkim heyetinin oluşumu, tahkim kararının alınmasında uygulanacak hukuk ve tahkim kararlarının uygulanmasında izlenecek usule ilişkin ayrıntılı hükümler Anlaşmaya eklenmiştir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-241449

12 Ağustos 2024

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 Temmuz 2023 tarihinde Abu Dabi’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

19/11/2024

Esas No: 2/2345

Karar No: 130

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2345 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 14/11/2024 tarihinde yaptığı 12’nci toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 12/08/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma, 14/08/2024 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 2/2345 esas numaralı Kanun Teklifi 15/08/2024 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 28’inci yasama dönemi 14/11/2024 tarihli 12’nci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve yatırımlarla ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik iş birliği için uygun şartların oluşturulmasını, yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirilmesini, her iki ülkede taraf ülke yatırımcıları ile ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarının tespit edilmesini ve yatırımcıların elde ettiği kârların ve diğer gelirlerin gecikme olmaksızın transfer edilmesinin güvence altına alınmasını öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklif’in tümü üzerinde yapılan görüşmelerde¹ ;

Dışişleri Bakan Yardımcısı Nuh Yılmaz ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Ahmet Halit Hatip tarafından;

Türkiye ile Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) arasında 28 Eylül 2005 tarihinde imzalanarak 24 Temmuz 2011 tarihinde yürürlüğe giren bir Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) anlaşmasının mevcut olduğu,

İki ülke arasında uluslararası yatırım hukukundaki son gelişmeleri yansıtan yeni bir anlaşma imzalanması ihtiyacının hasıl olduğu ve bu kapsamda 19 Temmuz 2023 tarihinde imzalanan YKTK anlaşmasının mevcut anlaşmanın yerine geçeceği,

Güçlü bir ekonomik ilişkiye sahip olduğumuz BAE’den 2002-2024 Eylül döneminde Türkiye’ye gelen doğrudan yatırım girişlerinde yaklaşık 5,7 milyar ABD dolarlık yatırım tutarıyla 13’üncü sırada olduğu,

Diğer taraftan, Türkiye’de yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin BAE’deki yatırımlarının 2023 yılı sonu itibarıyla 158 milyon ABD doları tutarında olduğu,

BAE ile Türkiye’nin 2023 yılı ticaret hacminin 2022 yılına kıyasla yüzde 107 artış gösterdiği ve 20 milyar dolar seviyesinin üstüne çıktığı,

BAE’nin, Türkiye’nin Orta Doğu ve Kuzey Afrika’daki en büyük ticaret ortağı olduğu,

¹ Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:

<https://www.tbmm.gov.tr/Tutanaklar/TutanakGoster/4032>

BAE’de 1000 civarında Türk sermayeli firmanın, ülkemizde ise 600 kadar BAE sermayeli şirketin faaliyet gösterdiği,

Güncellenen YKTK anlaşmasının iki ülke yatırımcılarını daha fazla teşvik edeceği, bu doğrultuda, 2023 yılında imzalanan yeni anlaşmanın 2005 tarihli anlaşmadan bazı noktalarda farklılıklar gösterdiği ve 2023 tarihli anlaşmanın günümüz koşullarına daha uygun ve ekonomik çıkarlarımızı daha fazla koruyacak şekilde tasarlandığı,

Anlaşmanın BAE’deki onay sürecinin henüz tamamlanmadığı,
belirtilmiştir.

Komisyon üyesi tarafından Türkiye-BAE arasında on sekiz yılda ortaya çıkan birtakım problemlerin ve bu problemlere çözüm bulunamaması gibi bir arayışın yeni bir anlaşma yapılmasını tetikleyip tetiklemediği, ilgili bakanlıklarda bu sorunlara ilişkin arşivlerin tutulup tutulmadığı ve düzenli bir çalışma olup olmadığına ilişkin sorular, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Ahmet Halit Hatip tarafından cevaplandırılmış ve bu kapsamda;

Herhangi bir sorundan değil, gelişen şartlardan ve tanımların genişlemesinden dolayı anlaşmalarda bazı güncellemelere gidildiği ama BAE ile herhangi bir problem yaşanmasının söz konusu olmadığı, ancak bu yeni tanımlarla daha hukuki temeli kuvvetli anlaşmaların yapılabileceğinin öngörüldüğü,

Bakanlığın hem teşvik kısmında hem yatırımlar kısmında arşivlerinin var olduğu ve bunların ülke bazlı takip edildiği,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklif’in tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklif’in 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklif’in Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız ile İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, Teklif ile ilgili özel sözcü olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Fuat Oktay</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
Ankara	Balıkesir	İzmir
Kâtip	Üye	Üye
<i>Derya Babbak</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Kürşad Zorlu</i>
Gaziantep	Ankara	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Ceylan Akça Cupolo</i>	<i>Serhat Eren</i>	<i>Talih Özcan</i>
Diyarbakır	Diyarbakır	Düzce
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

Üye <i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i> Elâzığ (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kamil Aydın</i> Erzurum	Üye <i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir
Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep	Üye <i>Derya Ayaydın</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Seda Gören Bölük</i> İstanbul
Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul	Üye <i>Tuğba Işık Ercan</i> İstanbul	Üye <i>Zafer Sırakaya</i> İstanbul
Üye <i>Ziya Altunyaldız</i> Konya (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Metin Ergun</i> Muğla	

MUHALEFET ŞERHİ

15 Temmuz darbesinin arkasında BAE'nin olduğunu somut kanıtlar olmaksızın iddia eden AKP iktidarının, Türkiye'de yarattığı ekonomik tahribatı hasıraltı etmek için körfez ülkeleriyle yaptığı SWAP anlaşmaları, gün be gün bağımlı kalınan ülkelere taviz vermeyi zorunlu kılmıştır. Bu çerçevede, 2023 yılının temmuz ayında Körfez ülkelerini ziyaret eden Erdoğan, BAE ile 5 milyar dolarlık SWAP anlaşması karşılığında, Türkiye'de BAE'ye imtiyazlı yatırım olanağı sunan anlaşmalar yapmıştır. Birçok zorunlu ve bürokratik aşamaları bypass etme taahhüdü veren bu anlaşmalar Türkiye'de ekonomik rekabetin önünü kapattığı gibi ekolojik hasarı da görmezden gelmektedir.

DEM Parti olarak, Türkiye ekonomisine katkı sunan ve bu katkının doğrudan halklara olumlu yönde yansıyan anlaşmaları koşulsuz desteklemekle birlikte, söz konusu anlaşma Türkiye halklarının değil iktidar yanlısı dar sermaye gruplarının ve Türkiye'de ayrıcalık isteyen BAE'li yatırımcıların çıkarını gözetmektedir. Bu sebeple söz konusu anlaşmaya **şerh düşünüyoruz.**

Serhat Eren
Diyarbakır

Ceylan Akça Cüpolo
Diyarbakır

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ HÜKÜMETİ
ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI
TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 19 Temmuz 2023 tarihinde Abu Dabi’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ HÜKÜMETİ
ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI
TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti;

Özellikle bir Akit Taraf yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımı ile ilgili olarak, aralarındaki ekonomik iş birliğini artırma arzusu ile;

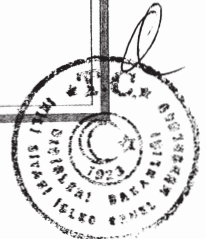
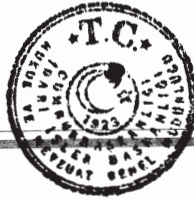
Bu gibi yatırımlara tanınacak muameleye ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile Akit Tarafların ekonomik gelişimini teşvik edeceğini kabul ederek;

Yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muamele edilmesinin; yatırımlar için istikrarlı bir ortamın idamesi açısından arzulanır olduğuna ve ekonomik kaynakların etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılmasına ve yaşam standartlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağına dair mutabık kalarak; ve

Anılan hedeflerin, uluslararası kabul görmüş işçi haklarının yanı sıra sağlık, güvenlik ve çevresel genel uygulama önlemlerini zayıflatmaksızın gerçekleştirilebileceğine inanarak;

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına ilişkin bir anlaşmanın yapılmasına karar vermiş olarak;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1
Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından;

1. “Davacı” terimi, diğer Akit Taraf ile bir yatırım uyumsuzluğuna taraf olan bir Akit Tarafın yatırımcısını ifade eder;

2. “Anlaşma kapsamındaki yatırım” terimi, bir Akit Taraf açısından:

(a) bu Akit Taraf’ın ülkesinde;

(b) doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Taraf’ın bir yatırımcısı tarafından sahip olunan veya kontrol edilen; ve

(c) işbu Anlaşma’nın yürürlüğe girdiği tarihte mevcut bulunan ya da daha sonra yapılan ya da edinilen;

bir yatırımı ifade eder;

3. “Uyumsuzluğun tarafı” terimi davacı veya davalıyı; “uyumsuzluğun tarafları” davacı ve davalıyı ifade eder;

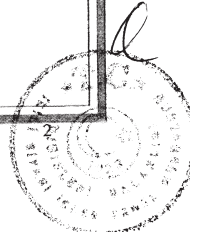
4. “İşletme” terimi bir Akit Tarafın hukuku çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş, özel teşebbüs veya devlet tarafından sahip olunan veya kontrol edilen, kâr amaçlı olsun veya olmasın herhangi bir şirket, kuruluş, vakıf, ortaklık, şahıs şirketi, ortak girişim, iş ortaklıkları ve bunun gibi bir kuruluşun şubesi de dahil olmak üzere bir kuruluşu ifade eder;

5. “Serbestçe kullanılabilir para birimi” terimi, Uluslararası Para Fonu’nca, IMF Anlaşması’nın Maddelerinde kararlaştırıldığı şekilde “serbestçe kullanılabilir para birimi” anlamına gelir;

6. “ICSID” terimi, ICSID Sözleşmesi ile kurulan Yatırım Uyumsuzluklarının Çözümü için Uluslararası Merkezi (ICSID) ifade eder;

7. “ICSID Ek İmkân Kuralları” terimi, Yatırım Uyumsuzluklarının Çözümü için Uluslararası Merkez Sekreteryası tarafınca oluşturulan Duruşma İşlemlerinin Yönetilmesi için Ek İmkân’ı Düzenleyen Kuralları ifade eder;

8. “ICSID Sözleşmesi” terimi 18 Mart 1965 tarihinde Vaşington’da kabul edilen Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Uyumsuzlukların Çözümü Sözleşmesi’ni ifade eder;

9. "Yatırım" terimi; uzun süreli ekonomik ilişkiler kurmak amacıyla bir Akit Tarafın ülkesinde bu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak edinilen ve sermaye veya diğer kaynakların taahhüdü; gelir veya kazanç beklentisi ve risk üstlenme gibi yatırım özelliklerini taşıyan, iş faaliyetleri ile bağlantılı olarak diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı tarafından doğrudan veya dolaylı olarak sahip olunan veya kontrol edilen her türlü mal varlığını ve bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla özellikle aşağıdakileri içerir:

- (a) bir işletme;
- (b) taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra ipotek, kira sözleşmesi, rehin, kefalet gibi diğer haklar ve malvarlığının bulunduğu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan diğer benzer haklar;
- (c) yeniden yatırılan gelirler;
- (d) para alacakları veya bir yatırımla ilgili ekonomik değeri olan diğer haklar;
- (e) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer her türlü şekli;
- (f) özellikle patentler, sınai tasarımlar, teknik süreçler gibi sınai ve fikri mülkiyet hakları yanında ticari markalar, ticari itibar ve know-how;
- (g) doğal kaynaklara yönelik imtiyazlar hariç olmak üzere, kanun veya bir sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları;
- (h) bir işletmedeki bonolar, tahviller ve diğer borç araçları.

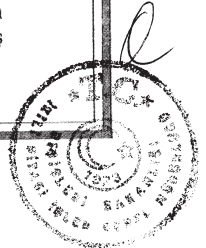
Daha fazla kesinlik açısından, "yatırım" terimi aşağıdakileri içermez:

- (a) aşağıdakilerden kaynaklanan para alacaklarını;
- (i) mal veya hizmetlerin satışı için düzenlenmiş ticari sözleşmeler;
- (ii) ticaretin finansmanı için kredi sağlanması.
- (b) Bununla birlikte, bir Akit Tarafın devlet borcu veya bir devlet işletmesinin borcu yürürlükteki mevzuatına, yargı yetkisine ve her bir ilgili belgede belirtilen hüküm ve koşullara tabi olacaktır.

10. "Yatırımcı" terimi:

diğer Akit Tarafın ülkesinde bir yatırım yapmış olan,

- (a) kanunlarına göre, bir Akit Tarafın vatandaşlığını haiz gerçek kişileri;
- (b) esaslı iş faaliyetleri ile birlikte kayıtlı işyerleri bir Akit Tarafın ülkesinde bulunan ve o Akit Tarafın yürürlükteki kanunları çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş bir işletmeyi ifade eder.

11. "Bir Akit Tarafın Yatırımcısı" terimi, vatandaşlığına başvurulmuş Akit Tarafın kanunları uyarınca Akit Taraflardan birinin vatandaşı olan ve diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapan herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder;

12. "Akit Taraf olmayan bir ülkenin yatırımcısı" terimi, bir Akit Taraf ile ilgili olarak, o Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapan ancak Akit Taraflardan herhangi birinin yatırımcısı olmayan bir yatırımcı anlamına gelir;

13. "Kanun ve düzenlemeler" terimi, Akit Taraflardan her biri bakımından, bu Akit Tarafın ülkesinde geçerli olan kanun ve düzenlemeleri ifade eder;

14. "Önlemler" terimi, bir Akit Tarafça uygulanan ya da bu Akit Tarafın ülkesinde yürürlükte olan kanun, yönetmelik, kural, usul, karar, idari işlem, gereklilik, uygulama ya da diğer herhangi bir önlem türünü kapsar;

15. "New York Sözleşmesi" terimi New York'ta, 10 Haziran 1958 tarihinde imzalanan Yabancı Tahkim Kararlarının Tanınması ve Tenfizine ilişkin Sözleşme'yi ifade eder;

16. "Davalı" terimi, bir yatırım uyuşmazlığının tarafı olan Akit Tarafı ifade eder;

17. "Bir Akit Tarafın vatandaşı" terimi:

(a) kanun ve düzenlemelerine göre bir Akit Tarafın vatandaşı olan gerçek kişileri;

(b) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre teşekkül etmiş, esas iş merkezleri söz konusu Akit Tarafın ülkesinde bulunan tüzel kişileri ifade eder.

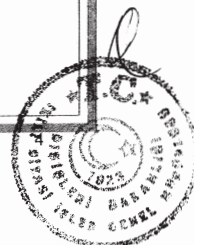
18. "Gelirler" terimi; bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamakla beraber özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royaltier, ücretler ve temettüleri içerir;

19. "Ülke terimi":

(a) Türkiye Cumhuriyeti açısından; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye'nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen hak ve yetkilere sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Birleşik Arap Emirlikleri açısından; Birleşik Arap Emirlikleri'nin egemenliği altındaki kara ülkesi ile uluslararası hukuk uyarınca doğal kaynakların araştırılması veya işletilmesi ile bağlantılı olarak sularında, deniz yatağında ve altındaki topraklarda yürütülen herhangi bir faaliyet ile ilgili olarak Birleşik Arap Emirlikleri'nin üzerinde egemenlik ve yargılama haklarını tatbik ettiği karasularını, hava sahasını ve denizaltı alanlarını ifade eder.

20. "UNCITRAL Tahkim Kuralları" terimi 2010 yılında revize edildiği veya daha sonrasında Akit Taraflar arasında kabul edildiği şekliyle Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun kurallarını ifade eder.

MADDE 2
Uygulama Kapsamı

1. İşbu Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde kanun ve düzenlemelerine uygun olarak diğer Akit Taraf yatırımcısınca mevcut Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yapılmış yatırımlara uygulanır. Bununla birlikte, işbu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyuşmazlıklara uygulanmaz.

2. Daha fazla kesinlik açısından, işbu Anlaşma kuruluş öncesi aşamadaki yatırımlara uygulanmaz.

3. İşbu Anlaşma, 28 Eylül 2005 tarihinde Abu Dabi'de imzalanmış olan ve işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihte sona erecek olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'yı ikame eder ve yerini alır. İşbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra tahkime götürülen uyuşmazlıklar, işbu Anlaşma'nın hükümlerine göre çözülür.

MADDE 3
Yatırımların Teşviki ve Korunması

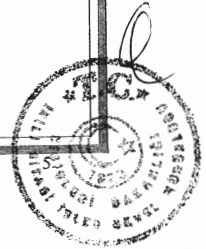
1. Kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, her bir Akit Taraf kendi ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını mümkün olduğunca teşvik eder.

2. Her bir Akit Taraf yatırımcılarının yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde "adil ve hakkaniyete uygun muamele" ile "tam koruma ve güvenliği" içerecek şekilde uluslararası örf ve âdet hukukuna uygun bir muameleye tabi tutulur. Hiçbir Akit Taraf makul olmayan veya ayrımcı önlemlerle bu gibi yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına engel olmaz.

3. Her bir Akit Taraf "adil ve hakkaniyete uygun muamele" ile "tam koruma ve güvenliği" içerecek şekilde uluslararası örf ve âdet hukukunun yabancılara yönelik asgari muamele standartlarına uygun olarak bir yatırıma muamele ederken, "adil ve hakkaniyete uygun muamele" ihlali aşağıdakileri ifade eder:

- (a) cezai, adli veya idari süreçlerde yargılamadan kaçınma;
- (b) yargı sürecinin temelden ihlali;
- (c) aleni keyfi muamelede bulunmak;
- (d) zorlama, tehdit ve taciz gibi yollarla yatırımcılara kötü muamele edilmesi; veya
- (e) cinsiyet, ırk veya dini inanç gibi aleni yanlış gerekçelerle hedeflenen ayrımcılık.

4. "Tam koruma ve güvenlik" her bir Akit Tarafın, diğer Akit Tarafın bir yatırımcısının yatırımının fiziksel bütünlüğünü ve güvenliğini sağlamak için makul olarak gerekli olabilecek önlemleri almasını gerektirir.

5. 2. fıkrada yer alan "adil ve hakkaniyete uygun muamele" ve "tam koruma ve güvenlik" kavramları uluslararası örf ve âdet hukukunun yabancılara yönelik asgari muamele standartlarının gerektirdiğine ek olarak veya bu standardın ötesinde bir muameleyi gerektirmez.

6. İşbu Anlaşma'nın bu Madde'den başka bir hükümünün veya başka bir uluslararası anlaşmanın ihlal edilmiş olduğunun saptanması, işbu Madde'nin 2. fıkrasının ihlal edilmiş olduğu sonucunu doğurmaz.

MADDE 4

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi

1. Akit Taraflardan her biri, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına ve onların yatırımlarına, bunların yönetimi, idaresi, işletilmesi ve elden çıkarılmasına ilişkin olarak, benzer durumlarda üçüncü bir Devletin yatırımcılarına ve onların yatırımlarına uygulananandan daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunur.

2. 1. fıkra kapsamında "benzer durumlara" yapılan atfın, aşağıdakiler dahil olmak üzere, ancak bunlarla sınırlı olmayacak şekilde, bir yatırımın tüm koşullarının, vaka temelinde, duruma göre kapsamlı bir şekilde incelenmesini gerektirdiği anlaşılmaktadır:

- (a) üçüncü taraflar ve yerel toplum üzerindeki etkileri;
- (b) tüm yatırımların çevre üzerindeki bir alandaki birikimli etkileri de dahil olmak üzere yerel, bölgesel veya ulusal çevre üzerindeki etkileri;
- (c) yatırımcının bulunduğu sektör;
- (d) ilgili önlemin amacı; ve
- (e) ilgili önlem için genel olarak uygulanan düzenleyici süreç.

Bu paragrafta atıfta bulunulan inceleme, herhangi bir faktör lehine sınırlı veya taraflı olmayacaktır.

3. Daha fazla kesinlik açısından; 1. fıkrada belirtilen muamele, uyuşmazlık çözüm mekanizmalarını, usuli veya adli konuları veya işbu Anlaşma veya diğer uluslararası anlaşmalar kapsamında, ev sahibi Akit Tarafın asli yükümlülüklerine ilişkin taahhütleri kapsamaz.

4. En çok gözetilen ulus kaydıyla ilgili olarak bu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafın diğer Akit Tarafın yatırımcılarına aşağıda belirtilenlerden dolayı herhangi bir muamelenin faydalarını, tercihini veya ayrıcalığını sağlamamakla yükümlü olduğu şeklinde yorumlanmaz:

- (a) mevcut veya gelecekte oluşturulacak serbest ticaret bölgesi, gümrük birliği, ortak pazar ya da herhangi bir Akit Tarafın taraf olduğu veya olabileceği benzer uluslararası anlaşma; veya

(b) kısmen veya tamamen vergilendirme ile ilgili uluslararası anlaşma veya düzenleme ya da kısmen veya tamamen vergilendirme ile ilgili iç hukuk düzenlemeleri.

5. Bu Madde hükümleri, kamu sözleşmelerine, hibelere ve kredilere, garantilere ve kamu işletmelerine sağlanan sigortalara uygulanmaz.

MADDE 5 **Milli Muamele**

1. Her bir Akit Taraf, kendi kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, yatırımların yönetilmesi, yürütülmesi, işletilmesi ve elden çıkarılması ile ilgili olarak, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına ve yatırımlarına, kendi yatırımcılarına ve yatırımlarına benzer durumlarda uyguladığı muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele uygular.

2. İşbu Anlaşmanın hükümleri, kamu alımları ve destekleri, hibeler veya kamuya ait işletmelere sağlanan krediler için uygulanmaz.

MADDE 6 **Genel İstisnalar**

1. İşbu Anlaşmanın 4. ve 5. Madde hükümleri, Akit Tarafları, toprak ve taşınmaz edinimi ve bunlar üzerindeki aynı hakların edinimi bakımından kendi yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muamelelerin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla yükümlü kılmaz ve bu haklar ev sahibi Akit Taraf kanun ve düzenlemelerine tabii olur.

2. İşbu Anlaşmanın hiç bir hükmü:

(a) açıklanmasını temel güvenlik çıkarlarına aykırı gördüğü herhangi bir bilginin bir Akit Tarafa açıklanmasına veya bu bilgiye ulaşılmasına izin verilmesini sağlayacak şekilde;

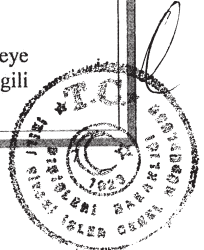
(b) hiçbir Akit Tarafı, kendi temel güvenlik çıkarlarının korunması için;

(i) silah, cephane ve savaş gereçleri ticaretine ilişkin ve askeri ya da diğer bir güvenlik kuruluşuna doğrudan ya da dolaylı tedarik sağlama amacıyla yapılan mal, teçhizat, hizmet ve teknoloji alım ve işlemleri ile ilgili;

(ii) savaş zamanın ya da uluslararası ilişkilerdeki diğer acil durumlarda;

veya

(iii) nükleer silahların ve diğer nükleer taşıyıcı cihazların yayılmasını engellemeye ilişkin ulusal politikaların ya da uluslararası anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili olarak;

gerekli gördüğü tedbirleri almasına engel olacak şekilde; veya

(c) herhangi bir Akit Tarafı, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi için Birleşmiş Milletler Şartından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla önlem almaktan alıkoymak şekilde;

yorumlanamaz.

3. İşbu önlemler; ayrımcı, keyfi veya gerekçesiz olarak uygulanmaması koşuluyla veya diğer bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarının örtülü olarak kısıtlanmasına neden olmayacak şekilde alınır, sürdürülür veya uygulanır.

MADDE 7 **Kamulaştırma ve Tazminat¹**

1. Yatırımlar, kamu yararı gözetilerek, ayrımcı olmayacak biçimde, anında, yeterli ve etkin tazminat ödenerek, uygun hukuki usule ve işbu Anlaşmanın 3. Maddesinde belirtilen genel muamele prensiplerine göre yapılanlar hariç olmak üzere, kamulaştırılmaz, devletleştirilmez veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan önlemlere (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılmaz.

2. Sağlık, güvenlik ve çevre gibi halkın refahını ilgilendiren meşru hedeflerin korunması amacıyla düzenlenen ve uygulanan ayrımcı olmayan yasal önlemler dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.

3. Akit Tarafın aldığı bir veya bir dizi önlemin kamulaştırmaya eşdeğer bir etkide bulunup bulunmadığının belirlenmesi, her olay için vaka temelinde aşağıdaki etkenlerin de dikkate alındığı gerçeğe dayalı bir inceleme yapılmasını gerektirir:

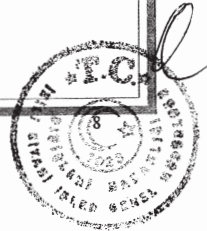
(a) bir Akit Tarafın önlemi veya önlemler dizisinin bütününe bir yatırımın ekonomik değeri üzerinde olumsuz etki oluşturduğunun tespiti, tek başına kamulaştırmaya veya devletleştirmeye eşdeğer bir etki yarattığı sonucunu doğurmadığı gerçeği çerçevesinde bir önlem ya da önlemler dizisinin ekonomik etkisi;

(b) bir önlem ya da önlemler dizisinin, bir Akit Tarafın doğrudan ve özellikle yatırımcıya yönelik bağlayıcı, açık yazılı taahhüdünden kaynaklanan yatırıma dayalı belirgin ve makul beklentilere müdahalesinin kapsamı; ve

(c) bir önlem ya da önlemler dizisinin tabiatı, amacı, süresi ve gerekçesi olmak üzere niteliği.

4. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya kamuoyuna duyurulduğu tarihten önceki piyasa değerine eşit olur. Tazminat gecikme olmaksızın ödenir ve 10. Maddede belirtildiği gibi serbestçe transfer edilebilir.

¹ Bu Madde, Ek (Kamulaştırma) çerçevesinde düzenlenmiştir.

5. Tazminat serbestçe çevrilebilir para birimi ile ödenir ve ödenmesinde gecikme olması durumunda tazminat, kamulaştırma yapılan tarihten ödeme yapılan tarihe kadar geçen süre için uygun bir faiz oranı içerir.

6. Yatırımı kamulaştırılan yatırımcı, kamulaştırmayı yapan Akit Tarafın kanunları uyarınca, söz konusu Akit Tarafın adli veya diğer yetkili makamları tarafından, bu Maddede belirtilen ilkelere uygun olarak, yatırımın kamulaştırmasının ve değerlemesinin hızlı bir şekilde gözden geçirilmesini isteme veya itiraz etme hakkına sahiptir.

7. Devlet dokunulmazlıklarına ilişkin uluslararası hukuka tabi olarak, bir Akit Tarafın kamu varlıkları devletleştirme, kamulaştırma, bloke edilme veya dondurulma işlemlerinden muaf olur ve üçüncü bir tarafın herhangi bir talebi kapsamında bu tür önlemlere tabi tutulmaz.

8. Bu Madde, fikri mülkiyet hakları ile ilgili zorunlu lisansların verilmesine, iptaline, sınırlandırılmasına veya fikri mülkiyet haklarının oluşturulmasına, söz konusu verme, iptal, sınırlandırma ve oluşturma fikri mülkiyete dair Akit Taraflardan herhangi birinin uygulanabilir iç hukuk ve düzenlemeleri ve her iki Akit Tarafın da imzacısı olduğu fikri mülkiyete ilişkin uluslararası anlaşmalar ile tutarlı olduğu ölçüde, uygulanmaz.

MADDE 8 **Düzenleme Yapma Hakkı**

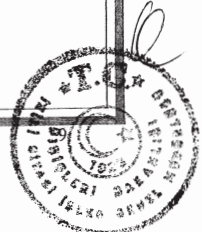
1. Akit Taraflar, kamu sağlığının korunması, sosyal hizmetler, kamu eğitimi, güvenlik, çevre ya da genel ahlak, kamu ahlakı ya da tüketicinin korunması, gizlilik ve veri koruma gibi meşru politika hedeflerine ulaşmak için kendi ülkelerinde düzenleme yapma hakları olduğunu teyit ederler.

2. Daha fazla kesinlik açısından, bir Akit Tarafın, yalnızca, bir yatırımı olumsuz yönde etkileyecek ya da bir yatırımcının kar beklentileri dâhil olmak üzere beklentilerini etkileyecek şekilde kanunlarını ve düzenlemelerini değiştirmesini de içerecek şekilde bir düzenleme yapması hali, işbu Anlaşma kapsamındaki bir yükümlülüğün ihlali anlamına gelmez.

3. Daha fazla kesinlik açısından, bir Akit Tarafın bir sübvansiyonu ya da hibeyi vermeme, yenilememe veya sürdürmeme yönündeki kararı;

(a) bir kanunda veya sözleşmede devlet desteği ya da hibenin verilmesi, yenilenmesi veya sürdürülmesine yönelik özel bir taahhüdün olmaması; veya

(b) bu kararın, eğer varsa, devlet desteği ya da hibenin verilmesi, yenilenmesi ya da sürdürülmesinin bağli olduğu şartlar ve koşullarla uyumluluk içerisinde verilmesi, durumunda işbu Anlaşma kapsamındaki bir yükümlülüğün ihlali anlamına gelmez.

4. Daha fazla kesinlik açısından, bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm, bir Akit Tarafı, söz konusu önlemin yetkili bir mahkeme, idari mahkeme ya da diğer yetkili birimler tarafından alınması durumunda, bir devlet desteğinin verilmesini durduracak ya da geri ödenmesini talep etmekten alıkoyacak ya da bu Akit Tarafın yatırımcıya bu nedenle tazminat ödemesini gerektirecek şekilde yorumlanamaz.

MADDE 9
Kayıplar İçin Tazminat

1. Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, isyan, iç karışıklık veya diğer benzeri olaylar nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafın bu gibi kayıplar bakımından aldığı tazmin edici tedbirlere ilişkin olarak, kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uyguladığı muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulur.

2. 1. fıkranın hükümleri saklı kalmak üzere, anılan fıkra da belirtilen durumlardan herhangi birinde, diğer Akit Tarafın ülkesinde;

(a) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamları tarafından mülklerine el konulması; veya

(b) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamları tarafından mülklerinin çatışma halinde olmadığı ya da durum zorunlu kılmadığı halde tahrip edilmesi;

nedeniyle zarar gören bir Akit Taraf yatırımcılarının zararları, hızlı, yeterli ve etkin bir şekilde karşılanır ya da tazmin edilir, hâsıl olan ödemeler başka bir para birimine serbestçe çevrilebilir olacaktır.

MADDE 10
Ülkesine İade ve Transferler

1. Her bir Akit Taraf, bir yatırıma ilişkin bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasını iyi niyetle garanti eder, bu gibi transferler:

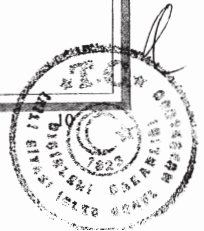
(a) ana sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak amaçlı ek meblağlar;

(b) gelirler;

(c) bir yatırımın tasfiyesinden veya tamamının veya bir kısmının satışından elde edilen meblağlar;

(d) 7. ve 9. Maddelerden kaynaklanan tazminatlar;

(e) geri ödemeler ve yatırımlarla ilgili kredi için faiz ödemeleri;

(f) bir Akit Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili çalışma izinlerini almış olan diğer bir Akit Tarafın vatandaşlarının aldığı maaşlar, haftalık ücretler ve diğer ödemeler;

(g) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeleri;

içerir.

2. Aksi yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça kararlaştırılmadıkça, transferler; yatırımın yapılmış olduğu veya sebep olma tehdidini oluşturduğu istisnai durumlarda, her bir Akit Taraf ayrımcılık yapmadan, iyi niyeti esas alarak ve Uluslararası Para Fonu Anlaşmasının Maddeleri ile tutarlı olacak şekilde geçici olarak transferleri kısıtlayabilir.

3. Ödemeler ve sermaye hareketlerinin ödemeler dengesi üzerinde ciddi zorluklara sebep olduğu veya sebep olma tehdidini oluşturduğu istisnai durumlarda, her bir Akit Taraf ayrımcılık yapmadan, iyi niyeti esas alarak ve Uluslararası Para Fonu Anlaşmasının Maddeleri ile tutarlı olacak şekilde geçici olarak transferleri kısıtlayabilir.

MADDE 11

Performans Şartlarının Yasaklanması

Bir Akit Taraf, kendi ülkesinde, Anlaşma kapsamındaki bir yatırımın veya başka herhangi bir yatırımın genişletilmesi, yönetimi, yürütülmesi veya işletilmesi ile bağlantılı olarak aşağıdaki gereklilikleri zorunlu kılamaz veya yürütemez veya bir yükümlülük veya taahhüdü uygulayamaz:

(a) bir mal veya hizmetin belirli bir miktarını veya yüzdesini ihraç etmek;

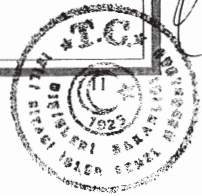
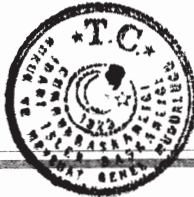
(b) belirli bir yerli içerik düzeyine veya yüzdesine ulaşmak;

(c) kendi ülkesinde sağlanan bir mal veya hizmeti satın almak, kullanmak veya tercih etmek veya kendi ülkesindeki bir kişiden bir mal veya hizmet satın almak;

(d) ithalat hacmini veya değerini, ihracatın hacmi veya değeriyle veya söz konusu yatırımla ilgili döviz girişlerinin miktarıyla ilişkilendirmek;

(e) yatırımın ürettiği veya sağladığı bir mal veya hizmetin ihracatının veya döviz gelirlerinin miktar veya değeri ile bu mal veya hizmetin kendi ülkesindeki satışı ile ilişkilendirerek satışını kısıtlamak;

(f) kendi ülkesindeki bir kişiye teknoloji, üretim süreci veya diğer özel bilgilerin aktarılması.

MADDE 12

Halefiyet

1. Eğer Akit Taraflardan biri yatırımcılarının yatırımlarını ticari olmayan risklere karşı korumak amacıyla bir kamu sigortası veya garanti planına sahipse ve bu Akit Tarafın bir yatırımcısı bu sigortaya katılmışsa, sigortalayanın yatırımcı ile sigortalayan arasındaki sigorta sözleşmesinin şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Akit Tarafça tanınır.
2. Sigortalayan, halefiyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili yükümlülükleri üstlenir. Halef olunan haklar veya talepler yatırımcının asıl hak veya taleplerini aşmaz.
3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar işbu Anlaşmanın 13. Maddesinin hükümlerine göre çözülür.

MADDE 13

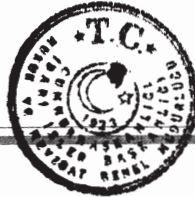
Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Taraf Yatırımcısı Arasında Uyumsuzlukların Çözümü

1. İşbu Madde, bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında, Akit Tarafın işbu Anlaşma kapsamındaki bir yükümlülüğü ihlal ettiği iddiasıyla yatırımcının veya yatırımlarının kayıp veya zarara uğramasına sebep olan uyumsuzluklara uygulanır.
2. İşbu Madde kapsamında bir iddiayı tahkime sunmadan önce, yatırımcı uyumsuzluğu dostane bir şekilde çözmek için ev sahibi Akit Tarafa yazılı bir uyumsuzluk bildirimi ("uyumsuzluk bildirimi") sunmakla yükümlüdür.
3. İşbu Maddenin 2. fıkrasına hâlel gelmeksizin, bu Anlaşma kapsamındaki uyumsuzluğun temelini oluşturan önleme ilişkin uyumsuzluk veya iddia başka yasal önlemler veya yasal işlemler veya başka bir uluslararası mahkeme tarafından çözülmüşse, davacı bir uyumsuzluk bildiriminde bulunmayabilir.
4. Uyumsuzluk bildirimi iddia edilen Anlaşma ihlalinin gerçekleştiği tarihten sonra dört (4) yıl içinde sunulur. Eğer davacı uyumsuzluk bildirimini bu süre içinde yapmaz ise, iddia öne sürme hakkından vazgeçtiği kabul edilir ve iddiayı bu Madde kapsamında tahkime sunamaz.
5. Uyumsuzluk tarafları aksini kararlaştırmadıkça, müzakerelerin yeri ev sahibi Akit Taraf başkentidir.

6. Bir uyumsuzluk bildirimi:

(a) aşağıdaki bilgileri:

(i) davacının adı ve adresi;

(ii) davacının hissedar yapısı, söz konusu yatırımın nihai gerçek lehdarının kimliği ve iddia ile bağlantılı olarak yatırımcıya herhangi bir mali veya başka türlü yardım sağlamış veya sağlamayı kabul etmiş veya iddianın sonucuna ilişkin bir çıkarı olan herhangi bir hükümet, kişi veya kuruluşun kimliği;

(iii) Anlaşmanın ihlal edildiği iddia edilen hükümleri;

(iv) söz konusu önlemler/muamele de dahil olmak üzere iddianın yasal ve olgusal dayanağı; ve

(v) talep edilen çözüm ve karşılanması talep edilen zararın yaklaşık miktarı;

(b) işbu Anlaşmanın 1. Maddesine (Tanımlar) göre davacının diğer Akit Tarafın yatırımcısı olduğunu ve işbu Anlaşmanın 1. Maddesine (Tanımlar) göre bir yatırım yaptığını kanıtlayan bir delil

içermelidir.

Arabuluculuk

7. İşbu Maddenin hükümlerine bakılmaksızın, uyuşmazlık tarafları herhangi bir zamanda arabuluculuğa başvurmaya karar verebilir.

8. Arabuluculuğa başvurmak, uyuşmazlık taraflarından herhangi birinin bu Anlaşma kapsamındaki yasal konumuna veya haklarına hanel getirmes ve uyuşmazlık taraflarınca kabul edilen kurallara tabidir.

9. Arabulucu, uyuşmazlık taraflarının mutabakatı ile atanır. Uyuşmazlık tarafları ayrıca ICSID Genel Sekreterinin arabulucuyu atamasını talep edebilir.

10. Uyuşmazlık tarafları arabulucunun atanmasından itibaren altmış (60) gün içinde uyuşmazlığın çözümünü için çaba harcarlar.

11. Uyuşmazlık tarafının arabuluculuğu sona erdirmes kararı, arabulucuya ve diğer uyuşmazlık tarafına bir mektup yoluyla iletilir.

Rıza

12. Davalı, uyuşmazlığın mahkeme tarafından bu Maddede belirtilen usullere uygun olarak çözülmesine rıza gösterir.

13. 12. fıkrası kapsamındaki rıza ve bu Madde uyarınca bir iddianın mahkemeye sunulması, aşağıdaki gereklilikleri karşılamalıdır:

(a) uyuşmazlık taraflarının yazılı rızasına ilişkin ICSID Sözleşmesinin 25. Maddesi ve ICSID Ek İmkan Kurallarının 1. Bölümü; ve

(b) 10 Haziran 1958'de New York'ta imzalanmış Yabancı Tahkim Kararlarının Tanınmasına ve Tenfizine İlişkin Birleşik Milletler Sözleşmesinin ("New York Sözleşmesi") II. Maddesi amaçlarındaki bir yazılı anlaşma".

14. Eğer bu uyuşmazlıklar, 2. fıkrada belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı (6) ay içinde dostane yollarla çözümlenemezse; uyuşmazlıklar yatırımcının seçebileceği aşağıdaki mercilere sunulabilir:

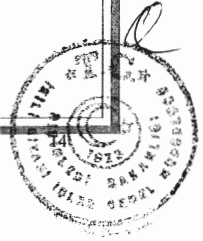
- (a) ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın yetkili bir mahkemesi, veya
- (b) İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC),
- (c) Abu Dabi Ticari Uzlaştırma ve Tahkim Merkezi,
- (d) Dubai Uluslararası Tahkim Merkezi (DIAC),
- (e) Sharjah Uluslararası Ticari Tahkim Merkezi,
- (f) "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulan Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez (ICSID), veya
- (g) Akit Taraflardan birinin, her ikisinin değil, ICSID Sözleşmesine taraf olması koşuluyla, ICSID Ek İmkan Kuralları, veya
- (h) Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 15 Aralık 1976 tarihinde kabul edilen ve 2010 yılında revize edilen, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL) Tahkim Usulü Kurallarına göre kurulacak bir ad hoc hakem mahkemesine; veya
- (i) uyuşmazlık taraflarının üzerinde uzlaşacağı herhangi başka bir tahkim kurumu veya tahkim kuralları.

15. Yatırımcının uyuşmazlığı 14. fıkrada bahsedilen uyuşmazlık çözüm yollarından birine sunduğu andan itibaren, bu yollardan birinin seçimi nihaidir.

16. Bir yatırım uyuşmazlığının ICSID'in görev alanı ve tahkim mahkemesinin yargılama yetkisi içerisinde bulunup bulunmadığına yönelik karar verirken; 14'üncü fıkranın (f) bendi kapsamında kurulmuş olan tahkim mahkemesi, Türkiye Cumhuriyeti'nce 3 Mart 1989 tarihinde, hangi uyuşmazlıkların ICSID yargılamasına sunulmaya uygun olup olmadığına ilişkin ICSID Sözleşmesi'nin 25'inci Maddesi'nin 4'üncü fıkrası doğrultusunda ICSID'e sunulmuş olan bildirimde işbu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçası olarak uyar.

Hakemlerin Seçimi

17. Uyuşmazlık taraflarınca aksi kararlaştırılmadıkça, mahkeme biri davacı ve diğeri davalı tarafından, başkanlık edecek ve üçüncü ülke vatandaşı olan üçüncü hakemin ise davacı ve davalının anlaşmaları sonucu atanacak üç hakemden oluşur. Atama merci herhangi bir Akit Tarafın vatandaşı olmayan Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkanı, Başkan Yardımcısı ya da diğer sonrakî en kıdemli hakemi olur.

18. Eğer bir mahkeme, işbu Bölüm kapsamında iddianın tahkime sunulmasından itibaren doksan (90) gün içerisinde kurulamazsa davacı veya davalının talebi üzerine atama merci henüz atanmamış hakemi veya hakemleri atar. Davacı ve davalı 17. fıkra kapsamında hakem atama haklarını atama mercii atama yapana kadar kaybetmezler.

19. Bu Madde uyarınca atanan hakemler, uluslararası kamu hukuku, özellikle uluslararası yatırım hukuku konusunda uzmanlığa veya deneyime sahip olacaktır. Hakemlerin uluslararası yatırım anlaşmalarından doğan uyuşmazlıkların çözümünde uzmanlığa veya deneyime sahip olmaları arzu edilir.

20. Hakemler herhangi bir hükümete bağlı olamazlar. Hakemler uyuşmazlıkla ilgili konularda herhangi bir kuruluştan veya hükümetten talimat almayacaklardır. Hakemler doğrudan veya dolaylı çıkar çatışması yaratacak herhangi bir uyuşmazlığın değerlendirilmesine katılmazlar. Hakemler Uluslararası Tahkimde Çıkar Çatışmaları Hakkında Uluslararası Barolar Birliği Yönergelerine uyacaklardır. Ayrıca, atanmalarının ardından, hakemler bu veya başka herhangi bir uluslararası anlaşma kapsamında bekleyen veya yeni yatırım uyuşmazlıklarında danışman veya tarafça atanan uzman veya yava tanık olarak görev almaktan kaçınacaklardır.

21. Bir uyuşmazlık tarafı, bir hakemin bu Maddenin 19. ve 20. fıkralarının gerekliliklerine uymadığını düşündüğü takdirde, bu uyuşmazlık tarafı, atama merciine bir itiraz bildirimini gönderecek ve bu hakemin işbu Maddenin 19. ve 20. fıkralarına uymamasının altında yatan koşulların farkına vardığı zamandan itibaren on beş (15) gün içinde diğer uyuşmazlık tarafını bilgilendirecektir. Atama merci, itiraz bildiriminin alınmasından itibaren altmış (60) gün içinde bir karar verir ve uyuşmazlığın taraflarını ve diğer hakemleri bilgilendirir. Yeni hakem, atanan merciinin karar tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde uyuşmazlık taraflarının mutabakatı ile atanmamışsa, atama merci, uyuşmazlık taraflardan birinin talebi üzerine, kendi takdirine bağlı olarak, yeni hakemi atayacaktır.

Kararlar

22. Tahkim kararı konusunda ICSID Sözleşmesinin 48 ile 52 arasındaki Maddeleri uygulanır.

23. Tahkim kararları uyuşmazlığın bütün tarafları için kesin ve bağlayıcıdır. Her bir Akit Taraf kararı kendi ulusal kanununa göre yerine getirir.

24. Herhangi bir tazminat kararı, genel kabul görmüş uluslararası değerlendirme ilkelerine uygun olarak ve diğer hususların yanı sıra, kamu menfaati ile etkilenenlerin menfaati arasındaki adil denge, önlemin amacı, taşınmazın mevcut ve geçmişteki kullanımı, edinim hikayesi, yatırılan sermaye miktarı, amortismanı, teşebbüsün faaliyet süresi, kârlılık kaydı, halihazırda ülkesine geri gönderilen sermaye, ikame değeri ve diğer ilgili faktörler dikkate alınarak belirlenir. Tazminat, fiilen gerçekleşmemiş zararları, muhtemel veya gerçekleşmemiş kazançları kapsamaz. Tazminat, bir yatırımın, ağırlaştırıcı davranışını veya zararları hafifletmeyi amaçlamayan davranışın, anlaşılabilir şekilde ayarlanabilir.

25. Mahkeme nihai kararını verdiğinde, sadece aşağıdakilere hükmeder:

(a) parasal tazminatlar veya malvarlığının iadesi; ve

(b) İşbu Anlaşmaya ve geçerli tahkim kurallarına uygun olarak tahkim işlemlerinin tüm masrafları ve avukatlık ücretleri. Mahkeme tarafından hiçbir cezai veya manevi tazminata hükmedilemez.

26. Uygulanabilir herhangi bir inceleme usulüne tabi olarak, her bir uyuşmazlık tarafı, mahkeme tarafından verilen tahkim kararına gecikme olmaksızın uyar.

27. Bir davacı veya bir Akit Taraf aşağıdaki durumlarda nihai bir kararın tenfizini talep edemez:

(a) söz konusu nihai kararın ICSID Sözleşmesi kapsamında alınmış olması durumunda:

(i) uyuşmazlığın herhangi bir tarafın kararın düzeltilmesini veya iptalini istememiş olması halinde kararın alınmasından itibaren yüz yirmi (120) gün geçmeden; ya da

(ii) kararın yerine getirilmesinin durdurulması ve kararın düzeltilmesi veya iptal süreci tamamlanmadan.

(b) söz konusu nihai kararın ICSID Ek İmkan Kuralları, UNCITRAL Tahkim Kuralları veya İşbu Madde gereğince başka uygulanabilir tahkim kuralları kapsamında alınmış olması durumunda:

(i) uyuşmazlığın herhangi bir tarafınca kararın düzeltilmesi, iptali veya temyizi usullerine başvurulmamış olması halinde, kararın alınmasından itibaren doksan (90) gün geçmeden; ya da

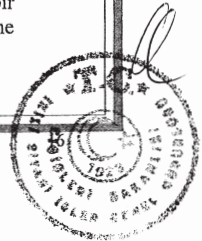
(ii) başka temyiz yolu olmaması kaydıyla bir mahkemenin kararın düzeltilmesi, iptali veya temyizi başvurusunu reddetmeden veya kabul etmeden.

28. Uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraflardan hiçbiri, tahkim usulünün veya tahkim kararının icrasının herhangi bir aşamasında, uyuşmazlığın diğer tarafı olan yatırımcının bir sigorta vasıtasıyla zararının bir kısmını veya tamamını kapsayan bir tazminat alması gerçeğinden dolayı itirazda bulunamaz.

Uygulanabilir Hukuk

29. İşbu Anlaşma uyarınca kurulan mahkeme kararını verirken, bu Anlaşmayı ve Akit Taraflar arasında geçerli olan uluslararası hukukun diğer kural ve ilkelerini uygular. Akit tarafların iç hukuku, bu Anlaşma kapsamındaki geçerli hukukun bir parçası değildir. Mahkemenin, Akit Taraflardan birinin iç hukukundaki bir hükmün anlamını fiilen tespit etmesi gerektiğinde, söz konusu hükmün o Akit Tarafın mahkemesi veya makamları tarafından yapılan geçerli yorumuna uyar.

30. Akit Tarafların diplomatik kanallar aracılığıyla yaptıkları bu Anlaşmanın bir hükmünü yorumlayan ortak yorum, mahkeme için bağlayıcı olur ve bir mahkeme tarafından verilen herhangi bir karar veya hüküm bu yorumla tutarlı olmalıdır.

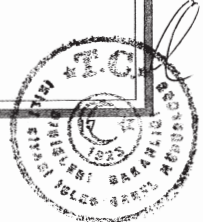

MADDE 14
Faydaların Reddi

1. Bir Akit Taraf, işbu Anlaşmadan kaynaklanan faydaların, diğer Akit Tarafın bir şirketi olan bu Akit Tarafın bir yatırımcısına ve bu gibi bir yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını, söz konusu şirketin kanunları çerçevesinde kurulmuş olduğu Akit Tarafın ülkesinde etkin iş faaliyetlerinin olmaması ve Akit Taraf olmayan bir Tarafın yatırımcısının veya Anlaşmanın faydalarının uygulanmasını reddeden Akit Tarafın yatırımcılarının bu şirkete sahip olması veya idare etmesi halinde reddedebilir.
2. İşbu Anlaşmadan kaynaklanan faydalardan, diğer Akit Tarafın veya üçüncü bir devletin vatandaşlığını işbu Anlaşmanın faydalarından yararlanmak için elde eden bir Akit Tarafın yatırımcısı yararlanamaz.
3. Faydaların tanınmasını reddeden Akit Taraf, faydaların reddinden önce mümkün olduğu ölçüde, diğer Akit Tarafı haberdar eder.

MADDE 15
Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve iş birliği ruhu içinde hızlı ve hakkaniyete uygun bir çözüm ararlar. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler.
2. Eğer Akit Taraflar uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile kendi aralarında bir anlaşmaya varamazlarsa uyuşmazlık, Akit Taraflardan herhangi birinin isteği üzerine, üç üyeli bir tahkim mahkemesine sunulabilir.
3. Talebin alınmasından itibaren iki (2) ay içerisinde, her bir Akit Taraf bir hakem tayin eder. Tayin edilen bu iki hakem üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü hakemi Başkan olarak seçer. Akit Taraflardan herhangi birinin belirtilen süre içinde hakemi atayamaması halinde, diğer Akit Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan atamayı yapmasını talep edebilir.
4. Eğer her iki hakem atanmalarından itibaren iki (2) ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamazlar ise, Başkan Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanır.
5. Eğer, bu Madde'nin 3. ve 4. fıkralarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Vekili tarafından yapılacaktır ve eğer Başkan Vekili de bu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılır.

6. Tahkim Mahkemesi, Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç (3) ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varır. Böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, Tahkim Mahkemesi, genel kabul görmüş uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak, usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep eder.

7. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın atandığı tarihten itibaren sekiz (8) ay içerisinde bütün beyanlar yapılır, bütün duruşmalar tamamlanır ve Tahkim Mahkemesi, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki (2) ay içinde karara varır. Tahkim Mahkemesi, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alır. Tahkim Mahkemesi kararını, işbu Anlaşma ve Akit Taraflar arasında uygulanabilir uluslararası hukuka uygun olarak alır.

8. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenir. Bununla birlikte, Tahkim Mahkemesi giderlerin daha yüksek bir oranının Akit Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir.

9. Eğer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşmanın 13. Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hala mahkeme önündeysen, aynı konuda bir uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulamaz. Bu durum, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurulmasını engellemez.

MADDE 16 **Belgelerin İletilmesi**

İşbu Anlaşmanın 13. ve 15. Maddeleri kapsamındaki uyuşmazlıklara ilişkin Türkiye'ye gönderilecek bildirimler ve diğer belgeler;

Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü
Cumhurbaşkanlığı Külliyesi
06560 Beştepe - Ankara
Türkiye

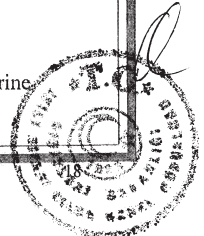
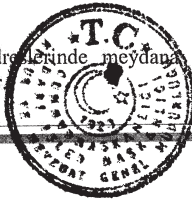
adresine iletilir.

İşbu Anlaşmanın 13. ve 15. Maddeleri kapsamındaki uyuşmazlıklara ilişkin Birleşik Arap Emirlikleri'ne gönderilecek bildirimler ve diğer belgeler;

Maliye Bakanlığı
Uluslararası Finansal İlişkiler Birimi
Al-Falah Caddesi, Posta Kutusu 433,
Abu Dabi, Birleşik Arap Emirlikleri

adresine iletilir.

Akit Taraflar, bildirim adreslerinde meydana gelen değişiklikleri birbirlerine diplomatik yollardan bildirir.

MADDE 17

Yürürlüğe Girme, Yürürlük Süresi, Tadil Etme ve Yürürlükten Kaldırma

1. İşbu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmeye ilişkin gerekli dâhili yasal işlemlerin tamamlandığına dair yazılı ve diplomatik kanallarla yapılan bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girer.

2. İşbu Anlaşma on (10) yıllık bir dönem boyunca yürürlükte kalır ve bu Maddenin 4. fıkrasına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalmaya devam eder.

3. İşbu Anlaşma Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızasıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Bu değişiklikler işbu Maddenin 1. fıkrasında belirtilen aynı yasal usul çerçevesinde yürürlüğe girer.

4. Akit Taraflardan her biri, bir yıl öncesinden diğer Akit Tarafa yazılı bir bildirimde bulunarak ilk on yıllık dönemin sonunda veya bu tarihten sonra herhangi bir zamanda Anlaşmayı feshedebilir.

5. İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihten önce yapılan veya edinilen ve işbu Anlaşmanın diğer bir şekilde uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, işbu Anlaşmanın diğer tüm Maddelerinin hükümleri sona erme tarihinden itibaren bir on (10) yıl daha geçerli olmaya devam eder.

YUKARIDAKİ HUSUSLAR MUVACEHESİNDE, işbu Anlaşma Hükümetlerince yetkili kılınan ve aşağıda imzası bulunan temsilciler tarafından imzalanmıştır.

Abu Dabi'de, 19 Temmuz 2023 tarihinde ikişer nüsha olarak Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

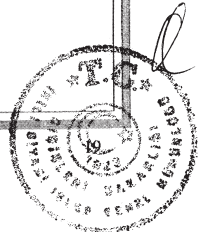
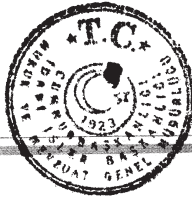

Mehmet Fatih Kacır
Sanayi ve Teknoloji Bakanı

**BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Mohamed Bin Hadi Al Hussaini
Finansal İşlerden Sorumlu Devlet Bakanı

EK
Kamulaştırma

Akit Taraflar aşağıda belirtilen hususlardaki ortak anlayışlarını teyit ederler:

1. Bir Akit Taraf'ın bir eylemi veya eylemler dizisi, bir yatırımdaki maddi veya maddi olmayan bir mülkiyet hakkına veya çıkarına müdahalede bulunmadığı sürece kamulaştırma oluşturmaz.

2. Kamulaştırma doğrudan veya dolaylı olabilir:

(a) doğrudan kamulaştırma, bir yatırımın devletleştirilmesi ya da resmi olarak mülkiyetinin el değiştirmesi veya mülkiyetine el konulması yoluyla diğer bir şekilde gerçekleşen doğrudan kamulaştırma durumunda gerçekleşir; ve

(b) dolaylı kamulaştırma, bir Akit Tarafın bir önlemi veya önlemler dizisi, doğrudan kamulaştırmaya eşdeğer bir etkiye sahipse, şöyle ki, resmi olarak mülkiyetin el değiştirmesi veya mülkiyete el konulması olmaksızın, yatırımcı yatırımının kullanılması, yararlanılması ve elden çıkarılması gibi mülkiyetin temel niteliklerinden önemli ölçüde mahrum bırakılırsa gerçekleşir.

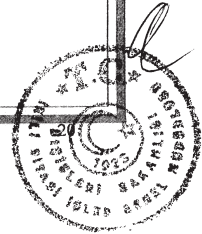
3. Bir Akit Tarafın belirli bir fiili durumda aldığı bir önlemin veya önlemler dizisinin dolaylı kamulaştırma oluşturup oluşturmadığının belirlenmesi, her olay için vakıa temelinde aşağıdaki etkenlerin de dikkate alındığı bir inceleme yapılmasını gerektirir:

(a) önlemin veya önlemler dizisinin ekonomik etkisi; ancak, bir Akit Tarafın önlemi veya önlemler dizisinin bir yatırımın ekonomik değeri üzerinde olumsuz etki oluşturduğunun tespiti, tek başına, dolaylı kamulaştırma gerçekleştiği sonucunu oluşturmaz;

(b) bir Akit Tarafın önleminin veya önlem dizisinin süresi;

(c) önlemin veya önlemler dizisinin yatırıma dayalı belirgin ve makul beklentilere müdahalesinin kapsamı; ve

(d) özellikle amacı, bağlamı ve hedefi olmak üzere önlemin veya önlemler dizisinin niteliği.

TBMM Basımevi - 2024